

2022

AiB-IN

FƏALIYYƏTİNƏ

QISA NƏZƏR

European
Investment
Bank Group

AİB-in fəaliyyətinə qısa nəzər

© Avropa İnvestisiya Bankı, 2022.

98 -100, boulevard Konrad Adenauer

L-2950 Luxembourg

+352 4379-1

info@eib.org

www.eib.org

twitter.com/eib

facebook.com/europeaninvestmentbank

youtube.com/eibtheeubank

Bütün hüquqlar qorunur

Hüquqlar və icazələrin alınması ilə bağlı bütün suallar aşağıdakı e-poçt ünvanına yönləndirilməlidir: publications@eib.org

AİB-in fəaliyyəti barədə daha ətraflı məlumat üçün veb-saytımızı ziyarət etməyinizi xahiş edirik: www.eib.org

Aşağıdakı e-poçt ünvanı vasitəsilə də əlaqə saxlaya bilərsiniz: info@eib.org. Elektron xəbər bülletenimizi www.eib.org/sign-up səhifəsi vasitəsilə əldə edə bilərsiniz

Bizim investisiyalarımız biomüxtəliflik sahəsini də əhatə etməklə, hər yerdə dayanıqlılığa dəstək göstərir. 1 milyon canlı növü nəslinin kəsilməsi təhlükəsi ilə üzləşir, tozlandırıcıların sayı isə kəskin şəkildə azalmaqdadır. Bu, həm bəşəriyyət üçün mənəvi sınaq, həm də iqtisadi problemdir. Bitkilərin tozlanmasının verdiyi töhfə hər il 150 milyard avro ekvivalenti təşkil edir; ekosistemlər dünya iqtisadiyyatına hər il 140 trilyon avro həcmində töhfə verir. Tozlandırıcılar kiçik olsa da, həyatlarımıza təsiri çox böyükdür. Məhz buna görə də, bu il biz əsas hesabatlarımızın üz səhifələrində onlara yer veririk.

© Fotoların müəllif hüququ: EIB, GettyImages, Shutterstock, BioNTech, Eggtronic, Anaconda Biomed, ENEL.

Avropa İnvestisiya Bankı tərəfindən nəşr olunub.

FSC® kağızında çap edilib.

print: QH-01-22-369-AZ-C ISBN 978-92-861-5282-5 doi: 10.2867/23828
pdf: QH-01-22-369-AZ-N ISBN 978-92-861-5248-1 doi: 10.2867/184960

AİB-İN FƏALİYYƏTİNƏ QISA NƏZƏR

Avropa İnvestisiya Bankı (AİB) Avropa İttifaqının kredit qurumudur - biz Avropa İttifaqının bankıyıq. Biz dünyanın ən iri çöxtərəfli maliyyə institutu və iqlim tədbirlərinin ən böyük maliyyə təminatçılarından biriyik.

1958-ci ildə yaradılardan bəri, AİB Avropada və dünya ölkələrində layihələrə bir trilyon avrodan artıq investisiya etmişdir. İqlim dəyişmələri ilə mübarizə bizim hər bir addımımızın tərkib hissələrindən birini təşkil edir və fəaliyyətlərimiz aşağıdakı prioritet sahələrə köklənir: iqlim və ətraf mühit, inkişaf, innovasiya və bacarıqlar, kiçik və orta bizneslər, infrastruktur və birlik.

AİB qrupuna daxil olan Avropa İnvestisiya Fondu sahibkarlıq, artım, innovasiya, tədqiqat və işləmələr, məşğulluq və regional inkişaf üçün maliyyələşmə təmin etməklə, kiçik və orta bizneslərə dəstəyin göstərilməsi üzrə ixtisaslaşmış.

AİB Avropada inteqrasiyaya kömək etmək, Avropa İttifaqında inkişafı təşviq etmək və Aİ siyasətlərinə dəstək göstərmək üçün digər Aİ qurumları ilə əməkdaşlıq edir. Bu iş Avropanın hüdudlarından kənara çıxır: AİB 160 ölkədə aktiv fəaliyyət göstərir və hər il Avropa İttifaqında və dünyanın müxtəlif ölkələrində milyonlarla insanın həyatını yaxşılaşdırır.

Qarşılıqlı əlaqəlilik AİB-in mövcudluğu müddətində onun işinin özəyində yer almışdır. Avropanın hər yerinə yayılan AİB investisiyası AİB ölkələrini bir araya gətirir. İnkişaf sahəsində maliyyələşdirmənin təsirini artırmaq məqsədilə 2022-ci ildə qurulmuş AİB-in Qlobal Mexanizmi (EIB Global) vasitəsilə, biz qlobal çağırışların həllinə kömək edir, bütün qitələrdə artım və imkanlar yaradırıq.

Çöxtərəfliyin dəyərinin sual altına alındığı bir vaxtda, AİB-in fəaliyyəti vahid Avropa səylərinin gücünü daima xatırladır.

COVID-19 virusunun yayılması ilə, dünya səhiyyə ilə bağlı qaçılmaz fəvqəladə hallarla üzləşdi. Virusun yayılmasını məhdudlaşdırmaq məqsədilə peyvənd və həll yollarının tapılmasına təcili ehtiyac yarandı. AİB COVID-19 əleyhinə peyvəndlərin hazırlanması və istehsalını maliyyələşdirib və Avropa İttifaqı daxilində və xaricində digər səhiyyə proqramlarına əsaslı dəstək verir. Buraya "COVAX" təşəbbüsü üçün maliyyələşdirmə də daxildir. Sözügedən təşəbbüsün məqsədi dünyanın hər bir ölkəsində COVID-19 əleyhinə peyvəndlərə ədalətli və bərabər çıxış imkanını təmin etməkdir.

Pandemiyadan qaynaqlanan müvəqqəti qapanmalar kiçik şirkətlərə xüsusilə ağır zərbə vurub. Bunun səbəblərindən biri onların adətən daha az pul ehtiyatlarının olmasıdır. AİB qrupu böhranın Avropa şirkətləri və iqtisadiyyatına iqtisadi təsirlərini nəzarət altına almaq üçün Aİ proqramlarına əhəmiyyətli dərəcədə töhfə verir. AİB tərəfindən qurulan Avropa Zəmanət Fondunun məqsədi böhran müddətində kiçik və orta bizneslərə kömək üçün 200 milyard avro cəlb etməkdir.

Dünyanın ən iri çoxtərəfli kreditoru kimi, AİB iqtisadiyyatların çiçəklənməsinə, iş yerlərinin yaradılmasına, bərabərliyin və dayanıqlılığın təşviqinə kömək edir. Biz dövlət və özəl sektoru təmsil edən tərəfdaşlarla işləyirik və öz uğurumuzu işimizin cəmiyyətə nə dərəcədə töhfə verməsi və toxunduğu insanların həyatını nə qədər yaxşılaşdırması ilə ölçürük.

AİB ən "yaşıl" çoxtərəfli kreditordur: Aİ-nin iqlim bankı olaraq, AİB dünyanın müxtəlif yerlərində həyata keçirdiyi fəaliyyətlər vasitəsilə, iqlim dəyişmələrinə dair beynəlxalq saziş - Paris Sazişi və Birləşmiş Millətlər Təşkilatı Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərindən qaynaqlanan öhdəliklərin yerinə yetirilməsinə kömək edir. Növbəti onillik üçün iqlim və ətraf mühitin dayanıqlılığı üçün bir trilyon avro sərmayənin ayrılması öhdəliyi götürülmüşdür.

2021-Cİ İLDƏ TƏSİRLƏRİMİZ

360
milyard avro

AİB-in dəstəyi sayəsində
həyata keçirilən investisiya

4.8
trilyon avro

cəlb olunan ümumi
investisiya

95.86
milyard avro

AİB Qrupu tərəfindən
maliyyələşdirmə

65.4
milyard avro

imzalanmış
yeni kreditlər

55.26
milyard avro

istiqrax bazarlarında
cəlb edilmiş kapital

45
milyard
avrodan
yuxarı

kiçik bizneslər üçün
maliyyələşdirmə

15.38
milyard avro

dayanıqlı enerji və
təbii sərvətlər üçün
maliyyələşdirmə

20.70
milyard avro

innovasiya, rəqəmsal
və insan kapitalını
gücləndirmək üçün

4.5
milyon

kiçik bizneslərdə qorunub
saxlanmış iş yerləri

**2012-2021-ci illərdə Avropa İttifaqından kənar
AİB maliyyələşdirməsi 71.92 milyard avro təşkil etmişdir.
Bundan 26.15 milyard avro Afrikanın payına düşür**

**10
milyon**

təmiz içməli su ilə təchiz
olunmuş insanlar

**8.1
milyon**

elektrik şəbəkəsinə
qoşulmuş ev təsərrüfatları

**94.3
milyon**

təkmilləşdirilmiş
infrastrukturdan
faydalanan insanlar

**6.8
milyon**

5G xidmətlərinə
qoşulan yeni abunəçilər

**346
milyon**

ictimai nəqliyyatla
edilmiş əlavə səyahətlər

826 000

daşqınlara məruzqalma
riski azalmış insanlar

**11 400
MVt**

elektrik enerjisi istehsalı
gücü, 99.7%-i bərpa olunan
enerji ehtiyatlarından

**33.26
milyard avro**

COVID-19 pandemiyasından
zərər çəkmiş bizneslərə
kömək etmək üçün
imzalanmış kreditlər

**783
milyon nəfər**

təkmilləşdirilmiş səhiyyə
xidmətlərindən, o cümlədən
COVID-19 əleyhinə peyvəndlərdən
faydalanan insanlar

UKRAYNAYA DƏSTƏK

AİB Ukrayna hakimiyyətinin və Ukrayna xalqının yanındadır. O, Ukraynanın müstəqilliyini dəstəkləyir.

Aİ və beynəlxalq ictimaiyyətin bu böhrana əlaqələndirilmiş cavab tədbirləri çərçivəsində, biz Ukrayna Hökumətinin likvidliklə bağlı təcili ehtiyacını qarşılamağa kömək etmək üçün AİB-in Ukrayna üçün Həmrəylik Zərfi vasitəsilə maliyyə dəstəyimizi səfərbər etmişik. Bundan əlavə, Avropa Komissiyası ilə əməkdaşlıq şəraitində, AİB Ukrayna Hökumətinin ölkədə qalan vətəndaşlara vacib dövlət xidmətlərini təmin etməyə davam edə bilməsi, ərzaq, tibbi ləvazimatlar və yanacaqın əlçatan olaraq qalmasını təmin etməsi üçün əlavə maliyyələşmənin təmin edilməsi, eyni zamanda nəqliyyat, şəhər inkişafı və rəqəmsal layihələrin dəstəklənməsi üzərində çalışır.

AİB, həmçinin, Aİ-yə üzv dövlətlərdə şəhərlərin və regionların təcili investisiya ehtiyaclarının qarşılınmasına, Ukraynadən gələn qaçqınların qarşılınmasına və inteqrasiyasına dair çətinliklərin öhdəsindən gəlməsinə kömək etmək üçün 2022-2023-cü illəri əhatə edən 4 milyard avro həcmində proqram elan etmişdir. Yeni AİB proqramının məqsədi qaçqınlar üçün dövlət xidmətlərinin təmin edilməsi üçün əsas sosial infrastrukturun, o cümlədən mənzil təminatı, məktəblər, xəstəxanalar və bağçaların inkişafını maliyyələşdirməkdir.

AİB Ukraynaya və ukraynalı qaçqınlara əlavə dəstək imkanlarını araşdırmaq üçün Avropadakı tərəfdaşları ilə işləməyə davam edir.

AİB Almaniyanın "BioNTech" şirkətinə COVID-19 əleyhinə ilk peyvəndin hazırlanması üçün 100 milyon avro maliyyə dəstəyi göstərmişdir.

COVID-19

AİB Avropa İttifaqının COVID-19 pandemiyasına qarşı qlobal cavab tədbirlərinin ön sıralarında yer almış, təxirəsalınmaz tədbirlərin görülməsi üçün Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı, BMT-nin Uşaq Fondu kimi beynəlxalq təşkilatlarla birgə addım atmışdır.

AİB qrupunun fəvqəladə hallar üçün dəstəyi son dərəcə qeyri-müəyyənliyə baxmayaraq, kiçik və orta bizneslərə və innovativ startaplara investisiya imkanı yaratmışdır. Biz Avropa Zəmanət Fondu ilə 200 milyard avro cəlb etməyi, bununla pandemiya səbəbindən çətinlik çəkən dayanıqlı şirkətləri dəstəkləməyi planlaşdırırıq.

AİB həmçinin, COVID-19 əleyhinə peyvəndlərin, virusun yayılmasının qarşısını alan vasitələrin hazırlanması və satın alınmasını, habelə COVID-19 böhranı ilə əlaqəli digər ictimai səhiyyə layihələrini maliyyələşdirməyə kömək etmişdir.

Pandemiya dövründə AİB enerjiyə qənaət edən enerji çeviricisini ixtira edən İtaliyanın "Eggtronic" startap şirkətini maliyyələşdirmişdir. Yüksək enerji səmərəliliyinə malik "Eggtronic" çeviriciləri bənzər cihazlarla müqayisədə daha az "karbon izi" qoyur.

İQLİM VƏ ENERJİ

İqlim dəyişikliyi dövrümüzün ən böyük global sınağıdır. İqlimlə bağlı hədəflərə nailolma uşaqlarımızın rifahı və gözlənilən ömür uzunluğunu müəyyən edəcək. AİB-in iqlim və enerji ilə bağlı hədəfləri Avropa daxilində və xaricində yeni standartlar yaradır. Biz artıq mədən yanacaqları üzrə layihələri dəstəkləmirik və 2025-ci ilədək, investisiyalarımızın 50%-ni iqlimlə bağlı fəaliyyətlərə və dayanıqlılığa ayıracağıq.

AİB-in fəaliyyətləri "yaşıl artım"ı və iqtisadiyyatların karbonsuzlaşdırılmasını sürətləndirir. Biz əsas diqqətimizi həm CO₂ tullantılarının azaldılmasına, həm də enerji təhlükəsizliyinin gücləndirilməsinə xidmət edən enerji səmərəliliyi və bərpa olunan enerjiyə yönəldirik. Bizim bütün tədbirlərimiz dayanıqlı sosial-iqtisadi artıma töhfə verir.

AİB investisiyaları həm də iqlim dəyişmələrinin həssas icmalara təsirlərinin aradan qaldırılmasına, biomüxtəlifliyin və dayanıqlı əkinçiliyin təşviqinə yönəlir. Biz təbii resursları qoruyub saxlayır, ətraf mühiti gələcək nəsillər üçün təhlükəsiz edirik. AİB-in innovasiya, kiçik bizneslər və ya infrastruktur üçün dəstəklədiyi hər bir layihə iqlimlə bağlı məqsədlərimizə cavab verməlidir.

AİB İspaniyanın "Anaconda" şirkətinə dəstək göstərib. Bu şirkət həkimlərə insultdan sonra həyatı xilas etməkdə və əlilliyi azaltmaqda kömək edən, xərc baxımından səmərəli müalicə üsulu hazırlamışdır.

İNNOVASIYA

İnnovasiya Avropanın rəqabətliliyini qoruyur və yüksək dəyər yaradan iş yerləri yaradır. AİB innovasiyanın bir çox mərhələlərinə dəstək göstərərək, yaşayış standartlarını yaxşılaşdıran ideyalara dəstək olur.

Biz irimiqyaslı tədqiqat və işləmələrə, habelə kiçik, ixtisaslaşmış şirkətlərə dəstək göstəririk. Bizim telekommunikasiya, aviasiya, tibb və rəqəmsallaşma kimi sektorlara investisiyalarımız özəl sektordan həmin layihələrə əlavə maliyyələşmə cəlb etmək üçün "təsdiq möhürü" kimi çıxış edir. AİB Qrupu Avropa şirkətlərinə müasir texnologiyaları ərsəyə gətirmək və inkişaf etdirmək imkanı verir.

Bankın kreditləri sayəsində universitetlər öz elmi-tədqiqat təsisatlarını yarıda və genişləndirə, startaplar öz heyətini genişləndirə, avadanlıqlarını yaxşılaşdırma bilərlər. AİB-in dəstəyi sayəsində müasir ideyalar uğurlu bizneslərə çevrilir.

AİB Qərbi Balkan ölkələrində kiçik bizneslərə kredit verən aparıcı qurum olmaqla, 30 minə yaxın şirkətə kömək edib və yarım milyona yaxın iş yerini qoruyub saxlayıb. Bizim işimizin nəticəsi olaraq, Serbiyada 1800-dən artıq məktəb daha sürətli internet şəbəkəsinə və daha yaxşı rəqəmsal avadanlıqlara malikdir ki, bu da müəllimlərin pandemiya müddətində şagirdlərə distant təlim keçməsinə imkan verib.

İNKLÜZİVLİK

AİB kiçik biznesləri və gəncləri gücləndirir, qadın sahibkarlara dəstək göstərərək, onların kreditlərə və rəhbər vəzifələrə çıxışını təmin edir. Biz əhalinin aztəminatlı qrupları, özünüməşğul şəxslər və mikromüəssisələrin layihələrinin uğur qazanması üçün onlar üçün maliyyələşmə və biznes məsləhətini əlçatan edirik.

Biz layihə dəyərinin maksimum yarısını maliyyələşdiririk. AİB-in iştirakı özəl sektorun daha çox cəlb olunması üçün təkanverici qüvvə kimi çıxış edir, layihələr üçün cəlb olunan investisiya səviyyəsini artırır.

DAYANIQLILIQ:

AİB beynəlxalq kapital bazarlarında istiqrazlar buraxmaqla maliyyə vəsaitlərini cəlb edir. Mükəmməl kredit reytingimiz əlverişli dərəcələrlə vəsait cəlb etməyə imkan verir və bu üstünlükləri müştərilərimizə ötürürük.

Bizim kapital bazarı üzrə ekspertlərimiz yaşıl və dayanıqlı istiqraz bazarını yaratmış və inkişaf etdirmişdir. Biz hazırda dünyada yaşıl istiqrazların ən iri supramilli emitentiyik. Bu istiqrazlar bərpa olunan enerji, enerji səmərəliliyi, təmiz su və sanitariya xidmətlərinə dəstək göstərir.

Konqodaki kiçik bizneslər pandemiya müddətində qeyri-rəsmi kreditorlardan çox yüksək dərəcələrlə kredit almaq əvəzinə, AİB-dən ədalətli faiz dərəcələri ilə kreditlər alıb və bu, kiçik bizneslərə və onların icmalarına kömək edib.

AİB QLOBAL (EIB GLOBAL)

AİB-in inkişaf aləti kimi çıxış edən "AİB Qlobal" mexanizmi inkişaf sahəsində maliyyələşdirməmizin təsirini artırmaq məqsədilə 2022-ci ildə qurulub. AİB ötən on il (2012-2021) ərzində özəl sektordan hər il milyardlarla avro həcmində investisiya cəlb etmiş, Avropa İttifaqından kənarında 70 milyard avro investisiya etmişdir. AİB-in Qlobal Mexanizmi yerli səviyyəyə keçməklə və dünyadakı yerli icmalara, şirkətlərə və qurumlara daha da yaxınlaşmaqla, AİB-in təsirini gücləndirir.

AİB insanların banklara çıxışının olmadığı bölgələrdə yerli mikromaliyyə institutlarına dəstəyini genişləndirəcək. İnsanlar kredit ala bildikdə, biznes subyektləri daha çox işçi götürə, qadınlar daha müstəqil ola bilər, yerdəyişmə azalır və ev təsərrüfatları yoxsulluqdan xilas olmağın yolunu tapa bilər.

Biz biliklərimizi və təcrübələrimizi yerli tərəfdaşlarla bölüşərək, AİB-in yerli səviyyədə sektor üzrə təcrübə və səriştəsinin əlçatanlığını artıracığıq. Biz geniş spektrli ölkələrdə və sahələrdə iş təcrübəmizə söykənərək, müstəqil məsləhət təmin edirik. Bu məsləhət xidmətləri AİB-in maliyyə məhsullarını müşayiət edər, yaxud hər hansı maliyyələşmədən asılı olmadan da təqdim oluna bilər.

İqlim dəyişikliyi, COVID-19 pandemiyası və digər böhranlar yeni tərəfdaşlıqların qurulması və digər global maliyyə institutları ilə əməkdaşlıq yolu ilə, beynəlxalq və milli tərəfdaş banklarla investisiya etdiyimiz milyardların trilyonlara çevrilməsini tələb edir. Ən vacibi isə odur ki, AİB-in iştirakı özəl sektorun iştirakını stimullaşdırmaqla, yeni investisiyalara yol açır.

Təkcə inkişaf etməkdə olan ölkələrin BMT-nin Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərinə və Paris Sazişinin iqlim dəyişikliyinə aradan qaldırılmasına dair hədəflərinə nail olmaları üçün hər il əlavə olaraq 2 trilyon avro investisiya tələb olunur.

Aİ-nin iqlim bankı olaraq, AİB Avropa İttifaqının Avropa Yaşıl Sazişinə dəstək tədbirləri görür. Avropa Yaşıl Sazişi Avropa İttifaqının iqlim, enerji, nəqliyyat və vergitutma siyasətlərinin istixana qazlarını 2030-cu ilədək ən azı 55% azaltmasını təmin etmək məqsədi daşıyır. Bununla belə, global emissiyaların cəmi 10%-i Avropa İttifaqının payına düşdüyündən, AİB-in Qlobal Mexanizmi Aİ-nin karbonsuzlaşdırma səylərinin onun sərhədlərindən kənara çıxmasına kömək edərək, Qlobal Yaşıl Sazişə dəstək göstərəcək.

AİB-in Qlobal Mexanizmi Avropa Komissiyasının 300 milyard avro büdcəyə malik "Global Gateway" proqramının icrasında əsas müttəfiqlərindən biridir. Proqram rəqəmsal, iqlim, nəqliyyat, səhiyyə, energetika və təhsil sektorlarında global və regional əlaqəliliyi yaxşılaşdırın layihələrin dəstəklənməsinə yönəlir. İnkişaf kreditlərinin verilməsi və maliyyə tərəfdaşlıqları artımı sürətləndirir, kənd yerlərinin tərəqqisinə, şəhərlərin daha innovativ olmasına töhfə verir və iqtisadiyyatları gücləndirir.

AİB-in Qlobal Mexanizminin fəaliyyəti gələcəyə investisiya edən, qadınların rəhbərlik etdiyi bizneslərlə iş aparmaqla, iş yerlərində gender bərabərliyini yaxşılaşdırmağa və qadınların hüquq və imkanlarını axtarmağa çalışan ölkələrə dəstək göstərir. Biz təmiz su, elektrik enerjisi, peyvənd, yaxşı səhiyyə xidmətləri və adekvat tullantı təmizləmə sistemlərinə çıxışı olmayan milyonlarla insana kömək edirik.

ÖHDƏLİK

AİB bütün fəaliyyətlərində şəffafdır və AI vətəndaşları qarşısında cavabdehlik daşıyır. Yüksək ekoloji və sosial standartlarımız bizi əməkdaşlıq etdiyimiz dövlət və özəl sektor müəssisələri üçün mükəmməl bir tərəfdaşa çevirir. Bizim yüksək ixtisaslı, əzmkar və müxtəlif tərkibli heyətimiz var. Bu heyət iqtisadçılar, mühəndislər, maliyyə analitikləri və iqlim mütəxəssislərindən ibarətdir və onlar dünyanın müxtəlif yerlərində yerli ekspertlər, təşkilatlar və hökumətlərlə gündəlik əsasda işləyirlər.

AİB Qrupu Avropa İnvestisiya Bankı (AİB) və Avropa İnvestisiya Fondundan (AİF) ibarətdir.

AİB Avropa İttifaqının bankıdır. O, dünyanın ən iri çoxtərəfli borcalan və borcverən qurumudur. Lüksemburqda mənzillənən AİB Avropanın daxilində və xaricində yerləşən yerli və regional ofislərdən ibarət geniş şəbəkəyə malikdir.

AİF Avropada və ondan kənardakı bir sıra ölkələrdə kiçik bizneslərin maliyyə resurslarına çıxışını yaxşılaşdırmaqla, onlara dəstək göstərir. AİF innovasiya və məşğulluğu təşviq etmək üçün vençur və artım kapitalı, zəmanətlər və mikromaliyyə alətlərini hazırlayır və inkişaf etdirir.

AİB Qlobal AİB-in beynəlxalq inkişaf qoludur. 2022-ci ildə yaradılmış AİB Qlobal AİB-in on illərlə inkişaf sahəsində maliyyələşdirmə, iqlim tədbirləri, innovativ investisiyalar, dayanıqlılıq və dünyanın hər yerində insanlara kömək etməyin yeni yollarının tapılmasına yönələn səylərini davam etdirir.